

המביא גם פרק ראשון גימין

۱۰

עין משפט
נר מצוה

ח א מ"י פ"ג מה' עדות
הל' ו סמג עשין קט
טוש"ע ח"מ סימן מו
סעיף לח בהגה"ה:

קי רי"ד (המשך)

[illegible]

לכאורה זה יתכן לעיל
גבי מימרא דרבה אבל הכא
הכוונה דרבנן מ"מ חששו
לזיופא ול"ע.

אפילו נכתב לשמו פסול לגרש בו לר' מאיר דלמארין ברירי כל הגט
(לקמן דף נד:)^א כתב לגרש בו את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה
וקאמר בנמי' קטנה הוא דלא מצי מגרש הא גדולה מגרש מוקי לה^ב כר'
אלעזר ולא כר"מ^ג משום דבעינן שיהא מוכיח מתוך עדי החתימה הי
מינייהו מגרשה ובסמוך צעי לאוקומי
מתני' כר"מ ואפילו לרבי אלעזר ארי'
עדי מסירה שדעו שעשווהו הבעל
שליח וליכא^ד ואורי' דהא דלצריך רבנן
הכא היינו כדי שלא יערער הבעל
ויאמר שכתבו הסופר כדי להסתלמד
והוא החתים עליו עדים שהוא לא
היה בקי לשמה: **האי קולא הוא**
חומרא הוא. ברירי האשה רבה (יבמות
דף פט.) גבי מתוך חומרא שהמרת
עליה בצופה לדין כל לחמירי ולא
ליקל ומשני משום עיגונא אקילו
רבנן^ה לא שייך למיפדך האי קולא הוא
חומרא הוא דאי מזכרת לה מרי וצא
בעלה מותרת לחזור דלמארין הסם
והשמה צדד מלא מזה וזוהו דהתם
זימנין דלא אפשר לתקן כשלא ראה
אלא חלה שהיה מריש הוא בעלה
ואפילו היו שם חסדי מצי אפילו צדקן
להעיד אבל כאן יכול לשלחו בשמים:
חד אתי בע' מערער ופסי' ליה.

וא חומרא הוא דאי
מי בעל מערער ופסיל
דער ופסיל ליה כיון
נתנו לה רבי יוחנן ורבי
גנים אחד אמר בפני ג'
אתי לאורועי נפשיה
מר כרבה אמר לך מי
הבני נחתם לשמה
הכי אלא דאי מפשת
יייה השתא נמי אתי
אזוי חדא מתרתי לא
כרבא אמר לך א"כ
לא בפני נכתב ל"ל
א בדין הוא דלייתי
ויחלוף בקיום שטרות
ככה מי דמי התם

יש לפרש דפסיל ליה ממש אע"ג
כלא מהימן וליכא אלול לעו צעלמא
מיפסל ואי"מ אי"כ מאי ס"ד דמהני
צפני נכתב כיון דאכתי איכא לעו וי"ל
דס"ד דמהני דרוב פעמים לא יוציא
שיסבור שלא יאמינוהו ומיהו לא מפיק
ליה מיפסל ועלמא דס"ד הא דקמי
אס יש עליו עוראי יתקיים בחותמו
קאי נמי אהמציא גט ממדה"י ומשני
מידק דיין ולא אחי צעל לערער ואפי'
אס יערער לא יאמינוהו וליכא לעו
כלל ומיהו אין נראה לה"י לפרש כן
שיכא פסול משום לעו צעלמא כיון
דקים לן שהוא כשר ועוד מדלא תנן
צרישא המציא גט ממדה"י אס יש עליו
עוררין וכו' דקדמי צרישא וגראה
לפרש ופסיל ליה היינו שיאמינוהו
ללעו^א אבל מ"מ הגט כשר:

אֲתִי לְאַיְחָלוּפִי בְּקִיּוֹם שְׁמִירוֹתַי
דַּעֲלָמָא. וְהִיא כִּיּוֹן דְּלִין לְרִיךְ
לְמוֹר צְפִי נִכְתָּב אֲלֵא מִשּׁוֹם אִיחְלוּפִי
אֲמַחֵי פִסְיֵל בְּרִישׁ פ"ב (לְקַמֵּן 97 עו.)
צְפִי נִכְתָּב חֲזִיו אַחֲרוֹן טָפִי מִחֲזִיו
רֶאשׁוֹן וְיֵלֵךְ דְּבִחְזוֹן רֶאשׁוֹן יֵצֵא צוֹ שֶׁס
הֵאֵס וְהֵאֵלֶּה וְהֵאֵלֶּה שְׂהוּל עֵיקֶר הֵגֵט
מִינִכֵּךְ מִלְתֵּלֵךְ וְלֵא אֲמִי לְאַיְחְלוּפִי:
הַבָּא בְּפִנִי. אֲבָל יִדְעֵמִי אֲזִין מוֹעִיל
וְטַעֲמֵךְ דְּכִשְׁמֵר צִפְ"נ

ונחתם דייק טפי דמרע אנפשיה טובה
לא מהני ידעתי לרצה כמו לרצה על כרחך משום דלרצה הוא טעמא
קיום ויועיל ידעתי וצריך בפני נחתם דלא אחי לאחיופי ואור"י דמכח
דיס בפנינו נחתם כשר משמע ליה לרצה ידיענו לא מהני **א** אחר כ
כר קיימא לא מהני לי בפני ומה לי יודע אמי משמע שרובה לומר דשליח
ר כי אמר ידעתי משום דאשלוחין דעלמא קאי ולעיל לא בעי למימר
צריך ^א אבל תימא הוא דבכל דוכתי נקט לרצה בפני נחתם לאו דוקא
פילו הוא ואחר מעידין על חתימת עד שני פסוקי דאי לא הוה אלא
סביעו בחתימת שני יפסל אע"י דבוקטערס פ"י התם דהיינו הא דפרין
מ"מ אין קצרה כלל שהיה רבא טועה בכך ונראה ידיעתי לא מהני
דפרש ר' משולם אטו כי אחרי ידענו שנים מעלמא שיקיימו גט זה מי
ב ^א **ב**יון אדאורי אמרי ידענו ב' וקושיא דאשה ובעל דבר לא חש
מייח ע"ד כשר אחי לאחיופי

משום עיגונא אקילו צה. להימנייה לשליח: האי קולא היא. בתמיהה:
דאי מארסא חרי. למימרי לשמה חו לא מני בעל לערער הסמא אחי
ומעשרע ואוקרי חד לבהדי חד: כיון דאמר מר. לקמן (דף ע"ה): בפני
כמה נוסגו. שילח עז לאשמו ואומר בפניהם בפני נכתב בפני שנים
וכו': מעיקרא מידק דיין. השליח

כשמקבלו מיד הצעל ויודע צו שצרכון
מגרשה ולא יבא ויערער עוד ואי נמי
עורר אינו נאמן דודאי דק במילתא
שפיר: נעשה נמי שנהקרה עדותן
בצ"ד. דלא חזיק איניש לזיופי: אסי
למגווייה. דלא יאמר כולה. ומלרין
לקמן (ס) כל המשנה ממטבע שטבעו
חכמים בגיטין הולד ממזר: חדא
סלת. תיבות כגון בפני נכתב לשמה:
גיין. דזימנין דלא אמר אלא בפני
נכתב: חדא מהרס. כגון בפני
נכתב: לא גיין. וממילא שיליין ליה
אי נכתב לשמה ואמר אין אי נמי סתמא
(א) (לשמה) קא מהסיד. ומיהו צפ"ג
ופפני נחתם אצרכור לכדיה וחסיהם
בעינן לשמה וכיון דכל חדא מילתא
באפי נפשה היא לא גיין: א"כ. דטעמא
משום קיום הוא בפני נכתב למה
לי: ורבא דבין הוא. דלא צבי למימר
נכתב: דלא משום הכי אצרכור:
דא"כ. דלא אמר נכתב: אחי לאחלופי
כו'. דמוכחא מילתא דלקיומי אחי
ומאן דהוי סבר כל שטרות נמי צד
מיקיימי אי אחי חד סהלא ואמר מכיר
אני כתב ידי העדים: הסם. גבי
קיום שטרות יודעים אנו שזה כתב
העדים הוא דקאמר: הכא בפני
קאמר. (א) ולא קא מוכחא מילתא: הכא
אשה מהימנא. אם הביאה גט
לחזרתה ואמר בפ"ג מהימנא כדתנן
בצ"ד (לקמן דף ג:) אף הנשים שאינן
נאמנות לומר מה בעליהן כו': צעל
דבר. אותו שמוציא השטר והשטר
שלו: הכא צעל דבר מהימן. האשה
עלמה מביאה את גיטה ממדי"ה בתורת
שליחות כגון דלמרא לה צעלה אל
מתגרשי צו אלא בצ"ד ובלבד שמהא
צריכה לומר בפ"ג ופפני נחתם וכו'
בצ"ד (ס) אטו הכא לי אמר יודע
אני מי לא מהימן. והואל ולדריה
טעמא משום קיומא הוא אי אמר יודע
אני בנחתמת ידי העדים מי לא
מהימן דמה לי בפני מה לי יודע אני
וכיון דהכי הוא אי לאו דמלרין
נמי אכתיבה דמיהו היכר צין
גיטין לשטרות אחי לאחלופי בקיום
שטרות דעלמא לקיימיהו צד
אחד: מאן האי סגל. דמתמינן:
א

כשאמר בפני נעשה הכל והוא לא ראה מכשיאמר ידעתי וא"ת ואמנת
משום לשמה ואכתי תיקשי רבה מ"ט לא אמר כרצא דמ"ט טעמא מש
מתני דבריש פ"ב (לקמן דף טו.) דקתני אחד אומר בפני נכתב ושנים א
אמרי ידענו מי לא מהימני. פ"י בקונטרס הואיל ולדלדלי טעמא ש
מהימני כי אמר יודע אני וזה דנקט כי אמרי ידענו לשון רבים ולא
ידעתי איכא בנייהו דלא וכו' לניקטא אלא הגהו דלמר דר"י ולמר ל
ועוד אי צדד נמי מהני ידעתי היכי קאמר רבא ברפ"ב (לקמן דף טו.)
האי שלתי דמכיר שמי חתימות הוה כשר והשתא משום דבא אחד מהשו
ליה רב אשי מי איכא מנידי דאילו מסיק איכא לכוילי דיבורא כשר וכו' ו
אפילו לרבא עד שאמר בפ"ג ונחמא משום דלייק טפי כפירישנו והכ
לא מהימני והואיל ומהני צוה קיום דמהי כשאר טעמות כ"א לחילול
למחר דלא שכיח דמייתי גיטא

מאן האי תנא דבעי כתיבה לשמה ובעי חתימה לשמה. וא"ת נכתב משום לשמה וצפני נחתם משום שאין עדים מוויין לקיימו איירי למאי דס"ד מעיקרה וי"ל דרצה אף לפי המסקנא צעי חתימה לא אמר כרצא וליכא למימר הא דלא מהי דענו היינו משום אפולוג

מסורת הש"ס

(א) [יבמות פה,] (ב) [לנקמן
ה,] (ג) [לעיל ב: וש"נ,]
(ד) [שם וש"נ,] (ה) כתובות
יח, (ו) [ע"י חו"ס] כתובות
כח, ד"ה קיום, (ז) [לנקמן
טז,] (ח) [ס"א חינו,
(ט) ס"א וקא מוכחא מילתא,
(י) בדפו"ר הגירסא: ידענו,
וע"י מהרש"א מהרש"ל
מהר"ם,

גליון הש"ס

תוֹם' ד"ה הַי בּוֹ' לֹא
שׁוּיָד לַמַּפְדָּךְ. לֹא זָמִי
לְהַבִּין דְּנִרְיָהִם הַקְדוּשִׁים
כִּיּוֹן דְּסַמְכִין עַל סְבָרָא
דְּדִיקָא דְּנִעְלָה מִתּוֹמִינָא
לֹא שׁוּיָד שִׁיבּוֹר וְלֹא אִמִּי
לְיָדִי חוֹמֶרָא וְשֹׁאֵנִי הִכָּא
דְּלֻף דְּסַמְכִין דְּהַשְׁלִיחַ
אוֹמֵר אִמֵּת מ"מ שִׁמָּא יִצְוֹ
בְּעַל יוֹעֲרֵרֵךְ בְּשֻׁקָּר. וְהִ'
יֹאזֵר עֵינֵי:

מוסף תוספות

א. הוּ לֹה שְׁתִּי נִשִּׁים
וּשְׁמֹתֵיהֶן שָׂרָן, שְׂפִירָה,
ב. בְּנֵי מִסְרֵהָ, מִסְרֵהָ
ד. אֲדָמָה, דָּן חֲמוּמָה
כְּרִיתִי אֶפֶי גִדְלָה לֹה מִצִּי
לְגִשְׁרִי מֹסִי הֶחָלָה
ד. אֲדָמָה אֶפֶי עֵינֵן
וּשְׁמֹתֵיהֶן שָׂרָן מִסְרֵהָ
הִי מִינִיהָ מִגְרֵשׁ כִּבּוּ לֹרֶם
בְּעֵי חֲמוּמָה, לֹמְקֵן בִּבִּי
נִתְרָא אֶלֶּה חֲמֹסֵי דָן
שְׁלֹחֹה בִּי גִישְׁרִי נִתּוֹן
חֲתִינִי לֹה וּשְׁתִּינִי לֹה
מִקִּי לֹה בְּנִי דֹלָה כִּי
אֲדָמָה לֹה דָן יֵדִעַ דְּעִי
מִסְרֵהָ בְּחִי מִינִיהָ
מִגְרֵשׁ וְאֶפֶי שְׁחֵלִיחַ
אֲמֹר בְּעֵלֵל לֹה עֲשִׂינִי
שְׁלֹחִי כִיֹּן דֹּאֵן אֶחָן
הִכְחֹחַ לִשְׁמֵהּ מִסְרֵהָ, מִסְרֵהָ
הֶחָלָה וְעֶפְסִי וְאֶפֶי
שְׁמֵתִי יִשְׁעַ דְּעֵה שְׂפִירָה
וְחֲמוּסֵי שְׁמֵהּ ה. וְנִשְׂמָה
כִּמְתֹּךְ כִּן לֹבֵל לֹה רִבָּא
נִתְקַף וְתִמְעַם מִלְּחִימָה
יִרְעִיבִי א. בְּחִימָה,
אֶפֶי בְּשִׁנִּים, אֲלָמָה עֵינֵן
נִמִּי חֲמוּמָה שְׁמֵהּ וְלֹהִי
אֶל מְתִי יִדְעִנִי, מֹסִי
הֶחָלָה. א. דָּן חֲשִׁיב רִבָּא
לְשִׁמְרָה, לְדִיקָה
כִּשְׁמֹרֵה שְׂרָאָה, מֹסִי
הֶחָלָה. א. אֲבֵל בִּישׁוֹן
שְׁמֵינִי לֹה, לֹמְרָה אֶחָן
מוֹעִיל, לֹה אִירִי, מֹסִי
הֶחָלָה. ב. [אָהֵל דַּן] עֵינֵן
לְקֶמֶן כְּפִיר נִכְחֹל בִּי
וּבְפִי נִתְחַם חֲצִינִי, שְׂפִירָה,
לֹה אֲבֵל רִבָּא עֵינֵן
מִי, מִי, אֲחִי אֲחֻלּוֹפִי
קִימֹס שְׁתִּינִי דְּעִלָּמִי,
וְקָא נִפִּיק נִי יִרְעִיבָא
דְּמִנְתָּא אֶפֶרָמָה, שְׂפִירָה
שְׂפִירָה.
א. וְחֲתָא אִיכָא דָּן
בְּחִי. שְׂפִירָה, מֹסִי, שְׂפִירָה
ד. כִּי אֲמַר נִמִּי דְּעִי
כְּפִיר נִתְחַם, מֹסִי הֶחָלָה
בִּי שְׂמֵהּ שְׁתִּינִי, מֹסִי
הֶחָלָה. א. דָּן אֶחָן עֵינֵן
מִצִּינִי לְקִימִי, מֹסִי
ב. דְּבִרְתָּהּ הוּא
וְדָא שְׂפִירָה הוּא
מִסְקָא יִשְׁדַּעְתָּא דְּרִבָּא
אֶל לִיֹּה דְּרִבָּא וְאֲמָנִי
דְּחִיק, שְׂפִירָה
א. וְחֲתָא נִתְחַם דְּרִבָּא
לְמִימֵר כִּי שְׂפִירָה
אֶפֶי לְפִי מִסְקָא
שְׁדַעְתִּינִי, מֹסִי הֶחָלָה.

פסקי רי"ד

אזלא כותיה: ולרבא דאמר
לפי שאין עדים מצויין
לקיימו ליבעי תרי מידי
דהוה אקיום שטרות
דעלמא: ע"א נאמן